

ਅਪੀਲੀ ਅਪਰਾਧੀ

ਭੰਡਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ.ਜੇ., ਫਲਸੌਅ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਕ 'ਤੇ ਜੇ.ਜੇ.

ਛੋਟੇ ਉਰਫ਼ ਸੁਖਦੇਵ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਦੋਸ਼ੀ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਰਾਜ, ਜਵਾਬਦੇਹ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 8-ਡੀ/56।

ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮਾ-ਮਰਣ ਦਾ ਐਲਾਨ-ਵਿਆਜ ਦਾ ਮੁੱਲ-ਗਵਾਹ-ਗਵਾਹੀ-ਕੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਨਵੰਬਰ, 26

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਇੱਕ ਮਨ ਦੀ ਅਵਸਥਾ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਦੇ ਹਰ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਮਰਨ ਵਾਲੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦਾ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਸਲ ਯਾਦ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਅਯੋਗ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਕਿਸੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਫ਼ੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਦੇ ਮਿੰਟ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਆਮ ਮਨੁੱਖੀ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕੇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਹਾਲਾਤ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਗਵਾਹੀ ਅਣਗੌਲੀ, ਅਸਪਸ਼ਟ, ਉਲਝਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ.ਬੀ. ਕੈਪੂਰ, ਆਈ.ਸੀ.ਐਸ., ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 16 ਮਈ, 1956 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਜੇ.ਜੀ. ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਵਾਈ.ਪੀ. ਗਾਂਧੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਹਰ ਪਰਸਾਦ, ਸਹਾਇਕ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਫਾਲਸ਼ਾ, ਜੇ. ਇਹ ਅਪੀਲ ਸੁਖਦੇਵ ਰਾਜ ਫਾਲਸ਼ਾ, ਜੇ. ਛੋਟੇ, ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ੇਰੀ ਲਾਲ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ 34 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੋ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ। ਛੋਟੇ ਦਾ ਕੇਸ ਵੀ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 3 ਦਸੰਬਰ 1955 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 8.15 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਮਿਰਤਕ ਅਮਰ ਨਾਥ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1, ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਟੜਾ ਬੇਰੀਅਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਕਮਰਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਲਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਠੇਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਹਾਣੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਮਰ ਨਾਥ ਅਤੇ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਅਜੇ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਛੋਟੇ ਨੇ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਮੰਗੇ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਬਾਕੀ ਦੋ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ 'ਚ ਰੱਖੇ ਚਾਕੂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕੀਤਾ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਕੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮਾਰਿਆ।

ਅਮਰ ਨਾਥ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਗਵਾਹ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 5, ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 6, ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 8 ਅਤੇ ਸਤਪਾਲ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 9 ਜੋ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੇ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ। ਛੋਟੇ ਵੀ ਹੇਠਾਂ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਭੱਜ ਗਏ ਜਿੱਥੋਂ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ., ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 7 ਦਾ ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਹੇਮ ਰਾਜ ਆਪਣੇ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਛੋਟੇ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਅਤੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਬਧ ਚਾਕੂ ਦੇਖ ਕੇ ਹੇਮ ਰਾਜ ਇਕਦਮ ਰੁਕ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਾਈਕਲ ਤੋਂ ਉਤਰ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਚਾਕੂ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 17 ਜੋ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਟੈਲੀਫੋਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਆਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਏ ਸਨ। ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਹੇਮ ਰਾਜ ਫਿਰ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰੀ ਗੇਟ ਪੁਲਸ ਚੌਕੀ ਲੈ ਗਏ ਅਤੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਘ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 23 ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ-ਛੋਟੇ ਉਰਫ਼ ਟੇਸ਼ਨ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. ਜੋ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਹੈ, ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਵੇਰੇ 8.50 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਥਾਣਾ ਕੋਤਵਾਲੀ ਵਿਖੇ ਸਵੇਰੇ 9.30 ਵਜੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਤੋਂ ਪੌੜੀਆਂ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆ ਕੇ ਗਲੀ 'ਚ ਡਿੱਗ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਮਰ ਨਾਥ ਅਤੇ ਖਰੈਤੀ ਰਾਮ ਉਸ ਨੂੰ ਟੋਂਗਾ ਵਿਚ ਇਰਵਿਨ ਹਸਪਤਾਲ ਲੈ ਜਾਣ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਹੋਜ਼ ਕਾਜ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿਖੇ ਰੁਕੇ ਜਿੱਥੋਂ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਮੋਟਰ ਗੱਡੀ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਐਫ.ਸੀ.ਬ੍ਰਹਮ ਦੱਤ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.10 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਸਪਤਾਲ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਵੱਲੋਂ ਡਾ.ਪੀ.ਸੀ. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸੰਖੇਪ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਇਆ। ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ- ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ. ਸਟੇਟ ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ.

"ਮੈਂ ਘਰ ਚਾਹ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ੇਵ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਛੋਟੇ ਨੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ। ਕੁੰਦਨ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੀ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਕੇ ਉਹ ਭੱਜ ਗਏ। ਪੰਜਾਬ ਚੈਂਬਰ ਨੇੜੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਮਰ ਨਾਥ ਅਤੇ ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦੀ ਉਸ ਦਿਨ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛਾਤੀ ਦੇ ਸੱਜੇ ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ, ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ, ਖੱਬਾ ਹੱਥ, ਪਿੱਠ ਦਾ ਸੱਜਾ ਪਾਸਾ ਅਤੇ ਸੱਜਾ ਪੱਟ, ਚੀਰੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖਮ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਕੁਝ ਸਿਰਫ ਸਤਹੀ ਸਨ। ਉਸ ਦੀ ਖੱਬੀ ਸ਼ਿਨ ਵਿੱਚ ਦੋ ਛੋਟੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵੀ ਹਨ। ਕੋਈ ਵੀ ਸੱਟ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਾਤਕ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਪੋਸਟ ਮਾਰਟਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਸੰਚਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਖੂਨ ਵਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ ਜੋ ਆਮ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਸਨ। . ਸ਼ਾਮ 4 ਵਜੇ ਛੋਟੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਤੋਂ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਦਿਨ ਵਾਪਰਨ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਛੇ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ। ਉਸ ਦੇ ਖੱਬੇ ਗੋਡੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਘਬਰਾਹਟ ਸੀ, ਖੱਬੇ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਰਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੋ ਛੋਟੇ ਘੁਰਨੇ ਸਨ

ਛੋਟੇ ਉਰਫ਼ ਉਂਗਲਾਂ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਛੋਟੇ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੱਟ ਦਾ ਬਿਆਨ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਕੂਹਣੀ ਦੇ ਜੋੜ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੇਠਾਂ 1"X1/4"x1/4" ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ ਜ਼ਖਮ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੱਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਕੱਟ

ਸੁਖਦੇਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਦ ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਕੋਟ ਅਤੇ ਕਮੀਜ਼।

ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਛੋਟੇ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦੁਆਰਾ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਿਉਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮਿ੍ਰਤਕ ਤੋਂ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੁਝਾਅ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਇੱਕ ਸ਼ਾਮ ਦਾਸ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਾਲੇ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਟਰਾਂਸਮੀਟਿੰਗ ਸੈੱਟ ਸਨ। ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਰਾਹੀਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਜੋ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਉਭਰਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਗਰੋਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਭੇਜਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਟਰਾਂਸਮੀਟਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਟਰਾਂਸਮੀਟਰ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜ ਕੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਗਿਰੋਹ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਅਤੇ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਮਿ੍ਰਤਕ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੁਝ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ, ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

ਸਾਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਛਲੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਕਾਰਨ ਝੂਠਾ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 307, ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਮਿ੍ਰਤਕ ਅਤੇ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਹੇਮ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਚਾਕੂ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਨਾਲ ਫੜਿਆ ਗਿਆ, ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਸਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੀ। ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 8.30 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਚਾਹ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਉਥੇ ਆਇਆ। ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਨੌਕਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰੁਪਏ ਮਿਲੇ ਸਨ। 10 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚੋਂ 80 ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਉਜਰਤ ਵਜੋਂ ਬਕਾਇਆ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਬਕਾਏ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਛੋਟੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ ਦੁਹਰਾਈ ਤਾਂ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭੱਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਨਾਸ਼ੁਕਰੇ ਬਦਮਾਸ਼ ਕਿਹਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਚਾਕੂ ਕੱਢ ਲਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਖੱਬੀ ਕੂਹਣੀ 'ਤੇ ਮਾਰਿਆ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਗਾਇਆ। ਛੋਟੇ ਨੇ ਚਾਕੂ ਨੂੰ ਫੜ੍ਹਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨਾਲ ਡਿੱਗ ਪਏ, ਜੋ ਕਿ ਛੋਟੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੀ, ਉੱਪਰੋਂ। ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਛੋਟੇ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਦੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਹੇਮ ਰਾਜ ਉੱਥੇ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਲੈ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਹ ਘਟਨਾ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਹੈ ਤਾਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਕਿਉਂ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਨੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਖੁਦ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਕਥਿਤ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਘਟਨਾ ਦਾ ਝੂਠਾ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਵਰਗੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਟਰਾਂਸਮੀਟਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। . v. ਦ ਸਟੇਟ ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ.

ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਛੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿੰਨ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਦਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇਲਾਜ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦਿੱਤਾ,

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

VOL. X

ਮੁਦਰਾ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਡਬਲਯੂ. 6 ਨੇ ਕੁਝ ਚਿੱਠੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜੋ, ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ, ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗਵਾਹ ਜੇ. ਗਿਰਧਾਰਾ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਡਬਲਯੂ. 4 ਅਤੇ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਡਬਲਯੂ. 5 ਹਨ। ਗਿਰਧਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਵਾਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਦੁਕਾਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਵੇਰੇ 8.15 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁੱਕ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਲਈ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਡੀ. ਡਬਲਯੂ. 5 ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਇੱਕ ਚੌਕੀਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 4 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਉਤਰਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸੀ, 'ਤੇ ਕੋਈ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਪਰ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਉੱਪਰ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਵਿਦਿਅਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਨਾਲ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ, ਜੇਕਰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਿਤ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨਨ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਹੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ ਗਵਾਹ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ ਅਖੌਤੀ ਕਲਰਕ ਸਤ ਪਾਲ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 9 ਜੋ ਸੀ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਛੋਟੇ ਉਰਫ਼ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦੁਆਰਾ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਬਨਾਮ ਟਰਾਂਸਮੀਟਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੀ ਤਾਕਤ ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰਨਯੋਗ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸਵੇਰੇ 8.15 ਵਜੇ ਤੱਕ ਇੰਨੇ ਸਾਰੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣਾ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਕੋਈ ਵੀ ਗਵਾਹ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਦਲਾਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਦੀਆਂ ਬੰਦ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇਖਣ ਲਈ ਗਏ ਸਨ, ਜਾਂ ਸਤ ਪਾਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਹ ਕੰਮ 'ਤੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਮਰ ਨਾਥ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਉਹ ਕਹਾਣੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਸੱਚਾ ਘੋਸ਼ਣਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ 'ਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਵਾਰਬਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਤਫਾਕਨ ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਅਮਰ ਨਾਥ ਅਤੇ ਭੱਲਾ ਨਾਥ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰ ਨਾਥ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵੀ ਕਾਫੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਨੇੜੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਜੋ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਦੇ ਇਸ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੇ ਬਾਹਰ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ.

ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜਿਸ 'ਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ੇਰੀ ਲਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਜਾਂ ਕੀ, ਜੇ ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਜੋ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ. ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਰਨ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

VOL. X

ਛੋਟੇ ਉਰਫ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਬਿਸਤਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ, ਜੇ. ਨੂੰ ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਦੁਆਰਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਮ ਰਾਜ ਜਾਂ ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 17 ਜੋ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਏ.ਐਸ.ਆਈ. ਛੋਟੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜਿਸ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੀ ਲਾਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਸਬੂਤ, ਪਰ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਲੜਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਉਹ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਇਸ ਸਬੂਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹੇਗਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਭੂਮਿਕਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਈ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਢਲੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹੀ ਭੱਜ ਗਏ ਹੋਣਗੇ ਜਦੋਂ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਸੀਬਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਛੋਟੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ, ਸੱਚਾਈ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਸੰਘਰਸ਼ ਬਹੁਤਾ ਚਿਰ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਲਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨ ਗਾਇਬ ਹੋ ਜਾਣ। ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਛੇ ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁੱਖ ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਛੋਟੇ ਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅੰਡਰਵੈਸਟ ਦੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਨੇ ਬਸ ਤੰਗ-ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ- ਛੋਟੇ ਉਰਫ ਨਾਰਾਇਣ ਦਾਸ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਫੜਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਛੋਟੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖੱਬੀ ਸੁਖਦੇਵ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ 'ਤੇ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਬਨਾਮ ਕੂਹਣੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਰਾਜ ਦੀ ਬਾਂਹ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਅਤੇ ਵੇਸਟ 'ਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬੇ ਕਿੱਥੋਂ ਆਏ ਸਨ। ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਮੈਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਸੀਟ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਦੀ ਕੂਹਣੀ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਦਾ ਆਊਟ ਚਾਕੂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਸੀ। ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦਾ ਹੱਥ ਜਦੋਂ ਛੋਟੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਪਣੀ ਬਾਂਹ ਉੱਚੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ ਚਾਕੂ ਛੋਟੇ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਾਕੂ ਤੋਂ ਅਜਿਹੀ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੋਵੇ।

ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਫਿਕੋਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੌੜੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਸੜਕ ਵਿਚ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬਿਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੋਵਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਇਸਤਰਾਸਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਗਲੀ ਦੀ ਝੌਂਪੜੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਹਮਲਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨੇੜੇ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਇਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੈਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕੇਸ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਉਹ ਹੈ ਛੋਟੇ ਵੱਲੋਂ ਮਿ੍ਰਤਕ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਥਿਤ ਹਮਲੇ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ। ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਛੋਟੇ ਨੇ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਤੋਂ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਚਾਕੂ ਕੱਢ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਬਣਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ

ਸਮਝ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਸੁਖਦੇਵ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਹਾੜੀ ਦੇ ਕੁਝ ਬਕਾਏ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਅਤੇ ਡੀ. ਰਾਜ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਲਈ ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਉਹ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦੇ ਚਾਚਾ ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰਥਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਛੋਟੇ ਹੁਣ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਉਸਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਿਆਨ. ਪਰ ਉਸਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਬਰਾਬਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੱਚ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਦੀ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਸਤਰਾਸਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਛੋਟੇ ਦੀ ਤਰਜੀਹ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਸੰਸਕਰਣ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਉਸ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਨਾਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ।, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਤੋਂ ਚਾਕੂ ਖੋਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਨਾਲ ਘਾਤਕ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਭਗ 20 ਸਾਲ ਦਾ ਇਕ ਥੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਨੌਜਵਾਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਰੈਣ ਦਾਸ 40 ਜਾਂ 45 ਸਾਲ ਦਾ ਇਕ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੌਜਵਾਨ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਧਾਰਾ 304 ਦਾ ਹੈ। ਭਾਗ I, ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, ਗਰੇਬੂਲਾ 'ਤੇ ਕਿ ਕਲਕੋਟੇ ਨੇ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਝਗੜੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਚਾਨਕ ਲੜਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਘਾਤਕ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ, ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਸੀ- ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦਾ ਸਾਯਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਮਾਰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਧੇਰੇ ਭਾਰੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜੋ ਉਸ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਛੋਟੇ ਨੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਮਾਮਲਾ ਬਾਰਡਰ ਲਾਈਨ ਅਤੇ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਤਿੰਨੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਾਂਗਾ। ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਸੁਖਦੇਵ ਰਾਜ ਇਲਾਸ ਛੋਟੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਚਿੰਤਤ ਭਰਾ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੋ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਖ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਰਾਬ ਹੈ। ਉਹ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀ *convicted* ਹਨ। ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਮਿਰਤਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਵੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਬਾਰੇ।

ਘਟਨਾ 3 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਹੈ, 105% ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਲਗਭਗ 00:15 ਵਜੇ ਨਰਵੀਨ ਦਾਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਅਮਰ ਨਾਥ ਐਫ. ਡਬਲਯੂ. 1-ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਹਨ-ਫਤਿਹਪੁਰੀ, ਦਿੱਲੀ ਨੇੜੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਨਾਮਕ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਉੱਪਰ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਸੁਖਦੇਵ ਰਾਜ ਉਰਫ ਛੋਟੇ, ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਨੇ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਭੱਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਸੀ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰਸੀ ਦੇ ਉਕਸਾਉਣ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਨੇ ਚਾਕੂ ਕੱਢ ਕੇ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਅਸਪੈਂਸਰੀ ਵਿੱਚ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ ਪਰ ਛੋਟੀ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਦਿੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਹਨ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਗਵਾਹ ਅਮਰ ਨਾਥ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 1 ਹੈ। ਉਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਮਿਰਤਕ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਇੱਕ

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[VOL. X

ਉਸ ਦੇ ਮੱਥੇ ਜਾਂ ਹੱਥ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੱਟ। ਜਦੋਂ ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਰਾਲਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਛੋਟੇ ਵਿੱਚ ਚਾਕੂ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਅਗਲਾ ਗਵਾਹ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.5 ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੀ ਸਾਖ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਪਿਛਲੇ ਗਵਾਹ ਵਾਂਗ ਹੀ ਅਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਮੁਲਜ਼ਮ ਸ਼ਾਮ ਦਾਸ ਦਾ ਮਾਮਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਮਿਰਤਕ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਵੱਲੋਂ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ (ਸ਼ਾਮ ਦਾਸ) ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚਾਰ-ਪੰਜ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਟਰਾਂਸਮੀਟਰ ਬਰਾਮਦ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਿਰਤਕ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚਮਨ, ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟਰਾਂਸਮੀਟਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਬਿਆਨ ਵੀ ਦਿੱਤਾ:-

"ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਲਾਲਾ ਕਿਸਮ ਦਾ ਇੱਕ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਆਦਮੀ ਸੀ। ਉਹ ਛੋਟੇ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਾਲੋਂ ਭਾਰਾ ਸੀ। ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਛੋਟੇ ਦਾ ਚਾਕੂ ਫੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ।"

ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 6 ਹੈ। ਉਹ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਛੋਟੇ ਨੂੰ "ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾਲ ਚਾਕੂ ਦੇ ਵਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ" ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਚਾਕੂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੀ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਸ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਛੋਟੇ ਨੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਲਈ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵ,

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਇਸ ਛੋਟੇ ਉਰਫ਼ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਅੰਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 5 ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ, ਜਿਸ ਦੀ ਵੀ ਉਸੇ ਦਿਨ, ਅਰਥਾਤ 26 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1956 ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 6 ਨੂੰ ਜਿਰਾਹ ਵਿੱਚ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦੇ ਚਾਕੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹੁਣ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀ ਹੈ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚਾਕੂ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 1., ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਇਹ ਕਦੇ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 48, ਲਾਈਨਾਂ 1 ਤੋਂ 5, ਉੱਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ: --

"ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਹੱਥੇ ਸੀ। ਇਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਹੀ ਛੂਰੇ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਸੀ। ਛੋਟੇ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਜਾਂ ਬੈਂਚ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ।"

27 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.8 ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਮਿ੍ਰਤਕ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ

"ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਕਾਫ਼ੀ ਨਿਹੱਥੇ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਛੋਟੇ ਦੀ ਕੂਹਣੀ ਵਿੱਚ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੱਟ ਸਨ। ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਬਹੁਤ ਭਾਰਾ ਸੀ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਗਲੇ ਤੋਂ ਫੜਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਕੁੱਟਿਆ ਸੀ। ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੀ ਜਾਂ ਛੋਟੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ ਸਨ।"

ਅਗਲਾ ਗਵਾਹ ਸਤ ਪਾਲ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 9 ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਜਿਰਾਹ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਹੇਮ ਰਾਜ ਨੇ ਗਿ੍ਰਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਇਹਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ? ਅਤੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ

ਉਰਫ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਮੁਸੀਬਤ ਕਿਵੇਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਹੋਰ ਰੱਖਿਆ ਸੰਸਕਰਣ ਉਸਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਪੇਪਰ ਦੇ ਪੰਨਾ 53, ਲਾਈਨਾਂ 4 ਤੋਂ 10 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ।

"ਚਾਕੂ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. 1, ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੈਂ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਕੋਲ ਕੋਈ ਚਾਕੂ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਚਾਕੂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਛੋਟੇ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਭਾਰਾ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਉਮਰ 35 ਜਾਂ 36 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ। ਮੈਂ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਗਰਦਨ ਨਾਲ ਫੜਦੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦਾ ਸਿਰ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ।"

ਇਹ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਬੇਲੋੜੀ ਸਾਖ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਗਰੋਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੇਰੇ ਅਤੇ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ ਗਵਾਹ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 7 ਹੇਮ ਰਾਜ ਹੈ ਜੋ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲਾ ਚਾਕੂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਹੌਜ਼ ਕਾਜ਼ੀ ਵੱਲ ਭੱਜਦੇ ਦੇਖਿਆ। ਚਾਕੂ ਉਸ ਆਦਮੀ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਵਾਂਗ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਗਵਾਹ ਕੋਲ ਸਾਈਕਲ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਸਾਈਕਲ ਸੁੱਟ ਕੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਜੋ ਚਾਕੂ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਛੋਟਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 17 ਨੇ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ (ਹੇਮ ਰਾਜ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਭਾਟੀਆ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 5, ਸਤਪਾਲ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 9 ਅਤੇ ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 6 ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਥਾਣੇ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਹ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਹੈ ਜੋ ਬਿਨਾ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਦਾ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਧਿਰ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਛੋਟੇ ਉਰਫ਼ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਗਵਾਹ ਸੁਖਦੇਵ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ, ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਦੂਸਰਾ ਗਵਾਹ ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦ ਸਟੇਟ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 17 ਹੈ, ਜੋ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਸਾਬਕਾ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਚੌਂਜ ਗਿਆ ਤਾਂ ਛੋਟੇ ਦੇਸ਼ੀ ਹੱਥ ਵਿਚ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਚਾਕੂ ਲੈ ਕੇ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਉਤਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ, ਜੋ ਸੀ. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਨੇ ਉਸ ਨਾਲ ਹੱਥਪਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਗਵਾਹ ਨੇ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਚਾਕੂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਜਿਹੜਾ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਆਦਮੀ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਬਾਂਹ ਜਾਂ ਪਿੱਠ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਭੱਜਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।"

ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸਨੂੰ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 23 ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ-

"ਜਦੋਂ ਮੈਂ 3 ਦਸੰਬਰ, 1955 ਦੀ ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀ, ਲਾਹੌਰੀ ਗੇਟ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਮੈਂ ਛੋਟੇ ਮੁਲਜ਼ਮ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ.) ਦੇ ਸੱਟ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ।"

ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦੇਸ਼ੀ ਛੋਟੇ ਦਾ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਮੁਆਇਨਾ ਕੀਤਾ। ਸੱਟ ਦਾ ਬਿਆਨ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ., ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਸੱਟਾਂ ਸਨ; ਇੱਕ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਦੇ ਬਾਹਰਲੇ ਪਾਸੇ, ਦੂਜਾ, ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਉੱਗਲੀ ਦੇ ਜੋੜ ਉੱਤੇ ਦੋ ਕੱਟ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਅਤੇ ਤੀਜਾ, ਖੱਬੇ ਪੈਰ ਦੇ ਗਿੱਟੇ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਵੱਢੇ ਉੱਤੇ ਸੱਟ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਡਾ: ਕੁਲਦੀਪ ਨੇ ਕੀਤੀ

ਸਾਗਰ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 3 ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਸੁਖਦੇਵ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਖੱਬੇ ਬਾਂਹ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚੀਰਾ ਵਾਲੀ ਸੱਟ ਪਾਈ, ਦੋ 1/4 ਇੰਚ ਡੂੰਘੇ ਛੋਟੇ ਅਤੇ ਮੁੰਦਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਇੱਕ 1/4 ਇੰਚ ਘਬਰਾਹਟ। ਖੱਬੇ ਗੋਡੇ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਪਾਸੇ 'ਤੇ.

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੀ ਕਮੀਜ਼ ਅਤੇ ਪਹਿਨੀ ਹੋਈ ਜੈਕਟ 'ਤੇ ਖੂਨ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਦਾ ਬਚਾਅ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਾਚੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਚਾਹ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਸ (ਦੋਸ਼ੀ) ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਮਸਕਾਰ ਕੀਤੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ "ਕਰੀਬ ਅੱਠ ਜਾਂ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ" ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੇ ਕਰੀਬ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਮਿਰਤਕ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਰੁਪਏ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਜੋਂ 10 ਅਤੇ ਰੁ. 70 ਅਜੇ ਬਾਕੀ ਸਨ। ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਤੜਕੇ ਭੱਜਣ ਅਤੇ ਤੰਗ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਮੁੜ ਬਕਾਇਆ ਰਾਸ਼ੀ ਦੇਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੇ ਚਾਕੂ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਉਸਦੀ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ 'ਤੇ। ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਝਟਕਾ ਮਾਰਿਆ ਪਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਚਾਕੂ ਦਾ ਬਲੇਡ ਉਸ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਫੜ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਕੱਟੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਤੋਂ ਚਾਕੂ ਖੋਹ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਬਾਂਹ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਈ। ਮਿਰਤਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਕਤਵਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ ਦਬਾ ਦਿੱਤੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ-

"ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗੀਆਂ, ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਤੱਕ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਚਾਕੂ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬਿਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਇਹ ਦਾਗ ਪੈ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਇਸ ਨਾਲ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।" ਅਬੋਹਰ ਅਤੇ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ-

"ਇਹ ਕੱਪੜੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਿਬੜੇ ਅਤੇ ਫਟ ਗਏ ਜਦੋਂ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੇ ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ. 1."

ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਛਾਤੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਟਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੀ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਜ਼ਖਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਉਸ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਥਪਥ ਮਿਲਿਆ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਗਲੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਅਸਲ ਸਵਾਲ ਫਿਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਦੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਛੋਟੇ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ ਕਹਾਣੀ ਕਿ ਛੋਟੇ ਨੇ ਚਾਕੂ ਦਾ ਬਲੇਡ ਫੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਉਸ ਦਾ ਸਿਰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੇ ਇੱਕ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ "ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਨੇੜੇ" ਹਨ ਨਾ ਕਿ "ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਨਹੀਂ।" ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ ਇੱਕ ਬੇਲੋੜੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਹਮਲਾ ਸੜਕ 'ਤੇ ਉਨਾ ਹੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿੰਨਾ ਸੜਕ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ

ਛੋਟੇ ਉਰਫ਼ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਕਿਉਂ ਚੁਣਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਛੋਟੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅੱਗੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਛੋਟੇ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

ਦੂਜੇ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਸਬੂਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਭੜਕਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਖਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਾਂਗਾ। ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ।

ਫਲਸ਼ੋ ਅਤੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ.ਜੇ.--

ਡੀ. ਫਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਜੇ.ਐਲ. ਕਪੂਰ, ਜੇ.ਜੇ.-ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਸ਼ੋਰੇ ਅਤੇ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਪਰ ਅਸੀਂ ਸੁਖਦੇਵ ਰਾਜ ਉਰਫ਼ ਛੋਟੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਅਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਅਪੀਲ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਤੀਜੇ ਜੱਜ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ.--

ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ., - ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ; ਸੁਖਦੇਵ ਰਾਜ ਉਰਫ਼ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਫਾਂਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਉਰਫ਼ ਉਸਤਾਦ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੇ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਆਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਅਤੇ ਕਪੂਰ, ਜੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਦੋਵੇਂ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਜੱਜ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਸਨ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੇ ਦੇ ਘਰ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਛੋਟੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਬਾਰੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ., ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਪਰ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਮਤਭੇਦ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਸੰਘਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 378 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 3 ਦਸੰਬਰ 1955 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਦਾ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੰਡ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 3021 34 ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਜੁਰਮ ਕੀਤਾ।

3 ਦਸੰਬਰ 1955 ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 8-15 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਅਤੇ ਅਮਰ ਨਾਥ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 1, ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਜੋ ਕਿ ਕਟੜਾ ਬਰਿਆਨ, ਫਤਿਹਪੁਰੀ, ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਜੇ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਤਿੰਨ ਮੁਲਜ਼ਮ, ਛੋਟੇ, ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੇ। ਛੋਟੇ ਨੇ ਮਿ੍ਰਤਕ ਤੋਂ ਕੁਝ ਪੈਸਿਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਛੋਟੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੰਗ ਦੁਹਰਾਈ ਅਤੇ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਮਿ੍ਰਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਛੋਟੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ 'ਚੋਂ ਫੂਰੀ ਕੱਢੀ, ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤੀ। ਮਿ੍ਰਤਕ ਉਤਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵਿੱਚ ਭੱਜਿਆ ਪਰ ਛੋਟੇ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਛਾਤੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਹੋਰ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਵਾਰ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਅਮਰ ਨਾਥ, ਭੋਲਾ ਨਾਥ, ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ, ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਤ ਪਾਲ ਸਮੇਤ ਕਈ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ। ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਮਿ੍ਰਤਕ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਪਰ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕੁੰਦਨ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਰਸਤਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਛੋਟਾ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਕੱਪੜੇ ਲੈ ਕੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਚਾਕੂ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਿੰਮਤ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕੇ। ਉਹ ਗਿਆ

ਛੋਟਾ ਉਰਫ਼ ਚਾਕੂ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ੌਰੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਅਮਰ ਨਾਥ ਨੂੰ ਮਿਰਤਕ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਹ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਕਾਤਲ ਦਾ ਪਿੱਛਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰ ਗਏ। ਛੋਟੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭੰਡਾਰੀ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਸੀ ਜੇ ਬਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹੌਜ਼ ਕਾਜ਼ੀ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਭੱਜਿਆ ਪਰ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਲਈ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 7, ਸੀ.ਆਈ.ਡੀ. ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹੇਮ ਰਾਜ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਫਤਿਹਪੁਰੀ ਨੇੜੇ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਚਾਕੂ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਈਕਲ ਇਕ ਪਾਸੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ, ਛੋਟੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਭੱਜਿਆ ਅਤੇ ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਚਾਕੂ ਖੋਹ ਲਿਆ। ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਹੇਮ ਰਾਜ, ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਦੁਆਰਾ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਫੜ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲਾਹੌਰੀ ਗੇਟ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀ ਲੈ ਗਏ। ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ, ਸਤ ਪਾਲ ਅਤੇ ਭੋਲਾ ਨਾਥ। ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਛੋਟੇ ਦੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਥਪੱਥ ਚਾਕੂ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲੈ ਕੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 6, ਭੋਲਾ ਨਾਥ, ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਾਰਦਾਤ ਦੋ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਵੇਰੇ 8.35 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਮਿਰਤਕ ਅਮਰ ਨਾਥ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ., ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰਿਆ। 1. ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ ਕਾਰਨ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੇਠਾਂ ਟਰਾਮਵੇਅ ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਖਰੌਤੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਮਰ ਨਾਥ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਇਰਵਿਨ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲੰਘਦੇ ਟਾਂਗੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਆਵਾਜਾਈ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਹੌਜ਼ ਕਾਜ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਟੱਗਾ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ। ਮਿਰਤਕ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੀ। ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ? ਮਿਰਤਕ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਛੋਟੇ ਨੇ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਸ਼ੌਰੀ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਉਕਸਾਉਣ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਸੀ। ਸਹਾਇਕ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

VOL. X

ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗੱਡੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਿ੍ਰਤਕ ਸੀ. ਛੋਟੇ ਅਲਤਾਸ ਐਡ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਇਰਵਿਨ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਸੁਖਦੇਵ ਤੇ ਹੋਰ

ਸਵੇਰੇ 9.10 ਵਜੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਮਿ੍ਰਤਕ ਨੂੰ ਕੈਜੂਅਲਟੀ ਵਿਭਾਗ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਡਾ. ਪੀ. ਸੀ. ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰ ਕੀਤਾ। ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ. ਜੇ. ਉਸਦੀ ਨਬਜ਼ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ, ਉਹ ਬੇਚੈਨ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬੰਦ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਈ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਨੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਫੁੱਟ ਕਾਂਸਟੇਬਲ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸੀ, ਨੂੰ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਸਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਸਵੇਰੇ 9.12 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੂੰ ਸਰਜੀਕਲ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਸਵੇਰੇ 9.18 ਵਜੇ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਸਵੇਰੇ 10.50 ਵਜੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚੇ, ਖਰੈਤੀ ਰਾਮ, ਅਮਰ ਨਾਥ, ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਗੁੱਸੇ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੋਂ ਕੁਝ ਖੂਨ ਕੱਢਿਆ। ਐਕਸਚੇਂਜ. ਉਸਨੇ ਕੁੰਦਨ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵਿਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 5 ਦਸੰਬਰ 1955 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਿੰਨੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ।

ਅਤੇ ਪੀਨਲ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦਾ ਕਤਲ ਬਹੁਤ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ, ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਵਿੱਚ, ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ, ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਪਿੱਠ ਦੇ ਉੱਪਰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੱਜੇ ਪੱਟ. ਸਾਰੇ ਵਿੱਚ ਅੱਠ ਚੀਰੇ ਹੋਏ ਜ਼ਖਮ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋ ਘੁਰਨੇ ਸਨ। ਮੌਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਕਈ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਸਦਮੇ ਅਤੇ ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ।

ਛੋਟੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਿਸ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਪਾਏ ਗਏ। ਪਹਿਲਾ 1" X 1" X 1" ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਕੱਟਿਆ ਹੋਇਆ

ਜ਼ਖਮ ਸੀ

ਐੱਚ

ਛੋਟੇ ਉਰਫ਼ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ ਕੂਹਣੀ ਦੇ ਜੋੜ ਤੋਂ ਦੋ ਇੰਚ ਹੇਠਾਂ; ਦੂਸਰਾ, ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਅਤੇ ਮੁੰਦਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ 'ਤੇ ਡੂੰਘੇ ਦੋ ਘਬਰਾਹਟ; ਅਤੇ ਖੱਬੇ ਗੋਡੇ ਦੇ ਅੰਦਰਲੇ ਪਾਸੇ 'ਤੇ ਤੀਸਰਾ ਘਬਰਾਹਟ। ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਸਾਧਾਰਨ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਨ, ਪਹਿਲੀ ਸੱਟ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲੱਗੀ। ਜੇ. ਇੱਕ ਤਿੱਖੀ ਧਾਰੀ ਹਥਿਆਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸੱਟਾਂ ਪੁੰਦਲੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ। ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਤਿਲਕ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲੀ ਸੱਟ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹੋਰ ਸੱਟਾਂ ਉਦੋਂ ਲੱਗ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਏ.ਐਸ.ਆਈ., ਹੇਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਗਵਾਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਜੁਰਮ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੀ ਸਹੀਤਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਛੋਟੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 8 ਜਾਂ 8.30 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੱਛੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਚਾਹ ਪੀ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਮਿ੍ਰਤਕ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਆ ਗਿਆ। ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮਾਲਕ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਤੋਂ 70 ਰੁਪਏ ਬਕਾਇਆ ਸਨ। ਛੋਟੇ ਨੇ ਇਹ ਰਕਮ ਮੰਗੀ ਪਰ ਮਿ੍ਰਤਕ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭੱਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਸਵੇਰ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਛੋਟੇ ਨੇ ਮੁੜ ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ ਬਕਾਏ ਦੀ ਭੀਖ ਮੰਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸੀ, ਪਰ ਮਿ੍ਰਤਕ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭੱਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਅਸ਼ਲੀਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ। ਛੋਟੇ ਨੇ ਬਦਲੇ ਵਿਚ ਉਸ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਥੇ ਹੀ ਮਿ੍ਰਤਕ ਨੇ ਚਾਕੂ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸਦੀ ਖੱਬੀ ਕੂਹਣੀ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਛੋਟੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸੱਟ ਤੋਂ ਬਚਿਆ। ਮਿ੍ਰਤਕ ਨੇ ਛੋਟੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਬਲੇਡ ਫੜ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ। ਛੋਟੇ ਨੇ ਮਿ੍ਰਤਕ ਤੋਂ ਚਾਕੂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੀ ਬਾਂਹ 'ਤੇ ਵਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਮਿ੍ਰਤਕ ਜੋ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਾਕਤਵਰ ਸੀ, ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਚੁੱਕਿਆ, ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ ਘੁੱਟ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਉਰਫ ਛੋਟੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਛੋਟੇ ਸੁਖਦੇਵ, ਜੋ ਕਿ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਦੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਮਿਰਤਕ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਆਸਪਾਸ ਦੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ। ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹੇਮ ਰਾਜ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਚਾਕੂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ। ਕੁੰਦਨ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੀ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਅਲੀਬੀ ਕੀਤੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਛੇ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਮਿਰਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਦਾਸ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਕੋਲ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਰੇਟਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਰੇਡੀਓ ਟ੍ਰਾਂਸਮੀਟਰਾਂ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਦਾਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੰਡੀਆਂ ਤੱਕ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਟ੍ਰਾਂਸਮੀਟਰ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। 26 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਨੂੰ, ਮਿਰਤਕ ਨੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਬਾਲਮੋਕੰਦ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਘਰ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਟ੍ਰਾਂਸਮੀਟਰ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 13, ਬਾਲਮੋਕੰਦ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 13 ਏ)। ਇੱਕ ਤਿਲਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਸ਼ਾਮ ਦਾਸ ਜੋ ਕਮਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਫੜਨ ਤੋਂ ਬਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭੱਜਣ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਿਆ। ਦੁਬਾਰਾ ਮਿਰਤਕ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਬਲਮੋਕੰਦ ਨੇ ਮਈ, 1955 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਇਮਾਰਤ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਟ੍ਰਾਂਸਮੀਟਰ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਚਮਨ ਲਾਲ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਪਰ ਸ਼ਾਮ ਦਾਸ ਵਰਦੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਜੂਨ, 1955 ਵਿੱਚ ਮਿਰਤਕ ਅਤੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਖਰੌਤੀ ਰਾਮ ਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਕਪਤਾਨ ਨੂੰ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੂਚਨਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਚਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਚਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਾਂਸਮੀਟਰ ਸਨ

ਉਰਫ਼ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਚਾਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖੁਲ੍ਹੇਆਮ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਫਸਾਉਣ ਲਈ ਜੇ. ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮਿ੍ਰਤਕ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਾਥੀ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਾਮ ਦਾਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਕੁੰਦਨ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਮਿ੍ਰਤਕ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟਾ ਕਦੇ ਵੀ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਮਿ੍ਰਤਕ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਲੜਾਈ ਭੜਕਾਉਣ ਅਤੇ ਮਿ੍ਰਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦਾ ਬਹਾਨਾ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਛੋਟੇ ਇੱਕ ਕੰਗਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕੁਝ ਉੱਘੇ ਵਕੀਲ ਉਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਇੱਕ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਸ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਨੇ ਮਿ੍ਰਤਕ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸਨ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦਾ ਅੰਤ ਛੋਟੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕਤਲ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਛੋਟੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਬਚਾਅ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਮਿ੍ਰਤਕ ਨੂੰ ਇਹ ਸੱਟਾਂ ਲਗਵਾਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੱਛੀ ਹਲਵਾਈ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਸੇਠੀ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ, ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸਦੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਸਹੀ ਮੰਨਣ ਦੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ (1) ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਐਲਾਨ, (2) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਬਿਆਨ। ਗਵਾਹ, ਅਤੇ (3) ਕੇਸ ਦੀ ਪ੍ਰੋਬਾ ਬਿਲਿਟੀਜ਼।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਫੁੱਟ ਕਾਂ-ਛੋਟੇ ਉਰਫ਼ ਸਥਿਰ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ:- ਸੁਖਦੇਵ ਅਤੇ ਹੋਰ

"ਚਾਹ ਪੀ ਕੇ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਮੁੰਨਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਡੀ ਪੁਰਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਸੀ। ਛੋਟੇ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪਿੱਠ ਤੋਂ ਫੁਰਾ ਮਾਰਿਆ। ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ ਜੇ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੀ ਵੀ ਛੋਟੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਨ। ਫੁਰਾ ਮਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਭੱਜ ਗਏ। ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਨੇੜੇ ਚਾਕੂ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਅਤੇ ਅਮਰ ਨਾਥ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ (1) ਕਿ ਮਿ੍ਰਤਕ ਸ਼ੇਵ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ ਨਾਈ ਦੀ ਬਜਾਏ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਅਰ ਡਰੈਸਿੰਗ ਸੈਲੂਨ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਤੇ (2) ਕਿ ਛੋਟੇ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਕੋਲ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਨਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਬਿਆਨ, ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਛੋਟੇ ਦੇ ਇਸ ਸੰਸਕਰਣ ਦਾ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਕਤਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੱਛੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਨਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਫਲਸ਼ੌ, ਜੇ., ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:

“ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਦੇ ਧੱਬਿਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੌੜੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਸੜਕ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵਿੱਚ ਉੱਪਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਇਸ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਪਰ

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਰਾਇਣ ਦਾਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਹਮਲਾ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਇਆ, ਨਾ ਕਿ ਅੰਦਰ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮਰਹੂਮ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿ੍ਰਤਕ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਕੋਲ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੀ ਛਾਤੀ ਅਤੇ ਸਰੀਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਚਾਕੂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਥਾਣਾ ਹੋਜ਼ ਕਾਜ਼ੀ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਹੁਤ ਨਾਜ਼ੁਕ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਇੰਨੀ ਗੰਭੀਰ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਪਿਕ-ਅੱਪ ਵਿੱਚ ਬਿਠਾਉਣਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਦੇਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੂੰ ਇਰਵਿਨ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ (ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 20 ਏ)। ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ ਕੈਜ਼ੂਅਲਟੀ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਨਬਜ਼ ਬਹੁਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਸੀ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਬੇਚੈਨ ਸੀ ਅਤੇ ਡਿੱਗਣ ਦੀ ਕਗਾਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਇੰਨੀ ਗੰਭੀਰ ਸੀ ਕਿ ਡਾ: ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇੱਕ ਫੁੱਟ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸਵੇਰੇ 9.12 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੌਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਇੱਕ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਝੂਠ ਦੇ ਹਰ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਚੁੱਪ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇੱਕ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਘੋਸ਼ਣਾ ਉਸੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ. ਮੁੱਖ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੀ ਯਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲ ਯਾਦ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੇ ਫੈਕਲਟੀਜ਼ ਉਸ ਸੱਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੰਨੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਘਟਨਾ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਾਲ ਯਾਦ ਰੱਖਣ, ਜਾਂ ਸਟੀਕਤਾ ਨਾਲ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ sulted. ਇਸ ਲਈ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ, ਨੇੜੇ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ, ਮੇਰੇ ਛੋਟੇ ਉਰਫ਼ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੱਕੜੀ ਨਹੀਂ ਮੋੜ ਸਕਦੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਸੁਖਦੇਵ ਅਤੇ ਹੋਰ ਡੀ. ਹਮਲਾ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਐਕਸਚੇਂਜ.

ਸੁਰੀ ਸੇਠੀ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ ਡੀ.ਡਬਲਿਊ.ਐਸ. ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਰਾਹੀਂ ਦੁਖਾਂਤ ਦੇ ਸੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। 4 ਅਤੇ 5. ਡੀ.ਡਬਲਿਊ. 4, ਗਿਰਧਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਦੁਕਾਨ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਹ ਸਵੇਰੇ 8.15 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੋਂ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਮਿਰਤਕ ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਛੱਤੇ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ। ਗਲੀ ਕਲਾਲਾਂ। ਮਿਰਤਕ ਛੋਟੇ ਦਾ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਛੋਟਾ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਵਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਗਵਾਹ ਅਤੇ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਚਾਕੂ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਮਿਰਤਕ ਜਿਸਦਾ ਬਹੁਤ ਖੂਨ ਵਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਕੱਪੜਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਗਵਾਹ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਉੱਪਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਿਰਤਕ ਨੂੰ ਉਥੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰੋਸੇ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਉਸ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਹੀ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਸਵੇਰੇ 11 ਵਜੇ ਉਥੇ ਪਹੁੰਚੀ ਪਰ ਉਹ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਉਹ ਲੱਛੀ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਅੱਗੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਸਥਾਨ ਉਹ ਭੋਲਾ ਨਾਥ, ਸਤ ਪਾਲ, ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕੇ ਉਲਟਾ ਕੀਤਾ। ਘਟਨਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਗਲੀ 'ਚ ਵਾਪਰੀ ਤਾਂ ਮਿਰਤਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਛੋਟੇ ਉਰਫ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ 'ਚ ਲੈ ਜਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਖੁੱਲ੍ਹਦੀ ਸੀ, ਦੂਸਰਾ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਮਿਰਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਦਾ ਖਤਰਨਾਕ ਸੁਭਾਅ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਖਤਰਨਾਕ ਸੀ। ਜੇ. ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਅਤੇ ਵਧੀਆ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਸਟ-ਏਡ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਡੀ.ਡਬਲਿਊ. 5, ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੌਕੀਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਵੇਰੇ 5 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਚਾਕੂ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸਨੇ ਮਿਰਤਕ ਨੂੰ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਖੂਨ ਵਹਿਦਿਆਂ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਸੱਟਾਂ. ਉਸ ਸਮੇਂ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮਿਰਤਕ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲੈ ਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਗਵਾਹ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੁਪਹਿਰ ਤੱਕ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇਖਿਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੈੱਡ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਅਤੇ ਕੁਝ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਮੈਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਵਾਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸੁਖਦੇਵ

ਸੁਰੀ ਸੇਠੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਵੱਲੋਂ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੀ। ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਛੋਟੇ ਦਾ ਕੋਟ, ਕਮੀਜ਼ ਅਤੇ ਅੰਡਰਵੀਅਰ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਕੱਪੜੇ ਤਾਂ ਹੀ ਖੂਨ ਨਾਲ ਰੰਗੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜੇਕਰ ਮਿਰਤਕ ਛੋਟੇ ਦੇ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮਿਰਤਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਿਰਤਕ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਦੀ ਅਸਫਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਮਿਰਤਕ ਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ 'ਚੋਂ ਖੂਨ ਵਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ 'ਤੇ ਦਾਗ ਲੱਗ ਗਿਆ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਦੀ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਭਰਪੂਰ ਸਮੱਗਰੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੀ ਲੈਂਡਿੰਗ ਅਤੇ ਵੇਸਟਿਬੁਲ ਵਿਚ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਪੰਜ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਸੁਖਦ ਅਤੇ ਓ.ਟੀ. ਦ ਐਸ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਅਮਰ ਨਾਥ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.1, ਭੰਡਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਇੱਕ ਦਲਾਲ, ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 5, ਇੱਕ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ ਭੋਲਾ ਨਾਥ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 6, ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 8, ਦਲਾਲ ਅਤੇ ਇਕ ਸਤ ਪਾਲ, ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 9, ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਕਲਰਕ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਅਮਰ ਨਾਥ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਤੱਕ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਨੇੜਿਓਂ ਦੇਖਿਆ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਛੱਡਣ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਤ ਪਾਲ ਨੇ ਇਹ ਘਟਨਾ ਉਦੋਂ ਦੇਖੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਰਹੇ ਸਨ।

ਛੋਟੇ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੇ ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ, ਕਿ ਉਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਗਿਰੋਹ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਕਿ ਸਵੇਰੇ 8.15 ਵਜੇ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤਸੱਲੀਬਖਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਸ਼ੱਕੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਵਾਇਰਲੈੱਸ ਟ੍ਰਾਂਸਮੀਟਰਾਂ ਦੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਝੂਠ ਬੋਲਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹੁੰ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਅਧੀਨ. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਤ ਪਾਲ ਦੇ ਸੰਭਾਵਿਤ ਅਪਵਾਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੇ ਦੋਸਤ ਜਾਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹਨ। ਅਮਰ ਨਾਥ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਚਚੇਰੀ ਭੈਣ ਹੈ; ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦਾ ਦੋਸਤ ਸੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਟ੍ਰਾਂਸਮੀਟਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਜ਼ਮਾਨਤ ਸੀ, ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦਾ ਭਤੀਜਾ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀ ਭੈਣ ਹੈ।

ਛੋਟੇ ਉਰਫ਼ ਦਾ ਵਿਆਹ ਮਿਰਤਕ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਤ ਪਾਲ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਲਾਲਾਂ ਲਈ ਕਲਰਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਮਿਰਤਕ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੇ ਸਾਲ 1955 ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ.ਜੇ. ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਟ੍ਰਾਂਸਮੀਟਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਪੱਖਪਾਤੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਕਿਸੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਖਤਰਾ ਸੀਮਤ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਰ੍ਹਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇੱਕ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਫੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਦੇ ਮਿੰਟ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨਾਲ ਝੂਠ ਬੋਲਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੂੰ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਝੂਠੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਆਮ ਮਨੁੱਖੀ ਅਨੁਭਵ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹੈ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਗਵਾਹੀ ਅਣਗੌਲੀ, ਅਸਪਸ਼ਟ, ਉਲਝਣ ਵਾਲੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਗਵਾਹੀ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਡੀਲਰ, ਦਲਾਲ ਜਾਂ ਸੱਟੇਬਾਜ਼ ਹਨ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਉਕਤ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਬੀਤੀ ਰਾਤ ਦੀਆਂ ਬੰਦ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਉਥੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਵੇਰੇ 8 ਜਾਂ 8.15 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਾਪਰੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਹੇਮ ਰਾਜ, ਜਿਸ ਨੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਗਿਰਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ, ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਅਤੇ ਸਤ ਪਾਲ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ., ਨੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

VOL. X

ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀ ਲਾਹੌਰੀ ਗੇਟ ਕੋਲ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਉਸ ਦੇ ਛੋਟੇ ਉਰਫ਼ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਬੁੱਧੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ. ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਰਾਜ ਸਵੇਰੇ 8.30 ਤੋਂ 8.40 ਵਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਮਰ ਨਾਥ ਅਤੇ ਖਰੈਤੀ ਰਾਮ, ਜੋ ਜ਼ਖਮੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਆਏ ਸਨ, ਹੌਜ਼ ਕਾਜ਼ੀ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦੇਰ ਲਈ ਰੁਕੇ। ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਨੇ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਵੇਰੇ 8.50 ਵਜੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਰੋਜ਼ਨਾਮਚਾ ਡਾਇਰੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਮਰ ਨਾਥ ਅਤੇ ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਦੇ ਨਾਮ ਇਰਵਿਨ ਵਿਖੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹਨ। ਸਵੇਰੇ 9.12 ਵਜੇ ਹਸਪਤਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਭਾਰੀ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਮੇਰੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਨਮਰ ਨਾਥ, ਕੁੰਦਨ ਲਾਲ, ਭੋਲਾ ਨਾਥ, ਕਲਿਆਣ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਤ ਪਾਲ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਘਟਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਖਰੈਤੀ ਰਾਮ ਅਤੇ ਅਮਰ ਨਾਥ ਨੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਟਰਾਮਵੇਅ ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਰਤਕ ਨੂੰ ਟੋਂਗਾ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਿਆ। ਖਰੈਤੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹ ਤੁਰਾਸਦੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਦੂਰੀ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਜੁਰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਮਿੰਟਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਲਾਹੌਰੀ ਗੇਟ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਕਥਿਤ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ੋਰ ਨੇ ਸਹੁੰ ਖਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੁੱਲੀ ਚਾਕੂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਉਤਰਦੇ ਦੇਖਿਆ - ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜੋ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਵਾਪਰੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਸਮਰਥਨ ਇਸ ਤੱਥ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਲਟ ਸੰਸਕਰਣ, ਅਰਥਾਤ ਕਿ ਮਿਰਤਕ ਨੂੰ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਉੱਪਰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ,

ਗਵਾਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਨੇਕ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਸੰਭਵ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਨੰਗਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸ਼ਸਤਰ-ਸਰੋਵਰ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਆਈ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੇ ਪੱਖਪਾਤੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ।

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਮਿ੍ਰਤਕ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮ ਦਾਸ, ਕੁੰਦਨ ਉਸਤਾਦ ਅਤੇ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਫੁਰੇ 'ਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਝੂਠਾ ਫਸਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਛੋਟੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਮਾਮੂਲੀ ਹਿੱਸਾ ਕੁੰਦਨ ਅਤੇ ਸ਼ੋਰੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਸੱਚ ਦੀ ਮੋਹਰ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਛੋਟੇ ਵੱਲੋਂ ਮਿ੍ਰਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸਿੱਧ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਲੈਂਡਿੰਗ ਅਤੇ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਮਿ੍ਰਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਗਲੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਦੀ ਡਿਸਪੈਂਸਰੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜੇਕਰ ਇਹ ਘਟਨਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਚੇਂਜ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਵਾਲੀ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਹੁੰਦੀ। ਹੋਜ਼ ਕਾਜ਼ੀ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸੀਤਾ ਰਾਮ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਰਵਿਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੌਤ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਅਮਰ ਨਾਥ ਅਤੇ ਭੋਲਾ ਨਾਥ ਦੇ ਨਾਂ ਸਨ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਸਦੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤ ਗੁਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਿਆਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਹਾਣੀ ਕਿ ਛੋਟੇ ਨੇ ਇੱਕ ਅਣ-

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਮਿ੍ਰਤਕ 'ਤੇ ਉਕਸਾਇਆ ਹਮਲਾ ਇਕ ਪਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੋਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ, ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਇੱਕ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਚਾਕੂ ਛੋਟੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਹੇਮ ਰਾਜ ਨੇ ਛੋਟੇ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਚਾਕੂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਅਤੇ ਛੋਟੇ ਦੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਕੁਝ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਜੋ ਇਸ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚਾਕੂ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਕੋਲ ਸੀ। ਇਸ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਮਿ੍ਰਤਕਾਂ ਦੇ ਜੇਕਰ ਮਰਨ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਇਹ ਚਾਕੂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਖੱਬੀ ਬਾਂਹ 'ਤੇ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਿ੍ਰਤਕ।

ਇਹ ਦਲੀਲ ਯਕੀਨਨ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਚੁਸਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ ਮਿ੍ਰਤਕ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਖੱਬੀ ਕੂਹਣੀ 'ਤੇ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਸਤਰਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਿ੍ਰਤਕ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਛੋਟੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ 'ਚੋਂ ਚਾਕੂ ਕੱਢ ਕੇ ਮਿ੍ਰਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮਿ੍ਰਤਕ ਜੋ ਕਿ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਸੀ, ਛੋਟੇ ਦਾ ਚਾਕੂ ਫੜਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੀ ਉਮਰ 35 ਤੋਂ 40 ਸਾਲ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਕੱਦ 5 ਫੁੱਟ 6 ਇੰਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਾਰਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਮਿ੍ਰਤਕ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਰੀਰਕ ਫਾਇਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਪਰ ਬੂਟ ਦੂਜੇ ਪੈਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਤਿੰਨ ਮਾਮੂਲੀ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸਨ। ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਸੱਟਾਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਚਸ਼ਮਦੀਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦਾ ਕਤਲ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਿ੍ਰਤਕ ਖੁਦ ਖਾਲੀ ਹੱਥ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਮਿ੍ਰਤਕ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਚਾਕੂ ਖੋਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਛੋਟੇ ਦੇ ਹੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਚੀਰਾ ਵਾਲਾ ਜ਼ਖਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਿ੍ਰਤਕ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਦੋਹਾਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਗਰਦਨ ਘੁੱਟ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਲਗਭਗ ਸਾਕਟਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਈਆਂ। ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਗਰਦਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਖੱਬੀ ਕੂਹਣੀ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚੀਰਾ ਵਾਲਾ ਜ਼ਖਮ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਖੱਬੇ ਹੱਥ 'ਤੇ ਦੋ ਘਬਰਾਹਟ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਇਹ ਸੱਟਾਂ ਮਿ੍ਰਤਕ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਵੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਰਾ ਜਖਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਚਾਕੂ ਨਾਲ ਮਿ੍ਰਤਕ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਸਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਹੋਰ ਦੋ ਸੱਟਾਂ ਉਦੋਂ ਲੱਗ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਹੇਮ ਰਾਜ ਦੀ ਪਕੜ ਤੋਂ ਛੁਡਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲਥਪਥ ਫੜ ਲਿਆ ਸੀ-

ਦਾਗ਼ੀ ਚਾਕੂ.

ਸ੍ਰੀ ਸੇਠੀ ਨੇ ਮੇਰਾ ਧਿਆਨ ਕੁਝ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵੂਲਮਿੰਗਟਨ ਬਨਾਮ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, (1) ਅਤੇ ਮਾਨਸੀਨੀ ਬਨਾਮ ਪਬਲਿਕ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ (2) ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਜੋਂ ਕੇਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਸੰਸਕਰਣ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਾਜਬ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਅਫਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਦਿ੍ਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਮੇਰਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ

(1) 1935 ਏ.ਸੀ. 42 (2) ਕਰੋੜ. ਐਪ। ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ 65.

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼
ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਵਾਜਬ ਸ਼ੱਕ. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਕੋਰੋਬੋ-ਛੋਟੇ ਉਰਫ ਦਰਜਾਬੰਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੁਆਰਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਿੱਲਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਖੋਜ ਕਰਾਸ- ਇਮਤਿਹਾਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭੰਡਾਰੀ, ਸੀ. ਜੇ. ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਜੋ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਪੂਰੇ ਹਨ, ਆਮ ਤਜਰਬੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਸਧਾਰਨ ਜਾਂ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੰਡਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇੰਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਹਨ ਕਿ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਬਚਾਅ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਰਪੱਖ ਕਹਾਣੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾਅ 'ਤੇ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਦੋ ਗਵਾਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਾਂਗਾ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਾਂਗਾ। ਅਨੁਸਾਰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

3635 HC-600-24-7-57-CP ਅਤੇ S, Pb, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Name of Translator: Sh. Pintu Kumar.